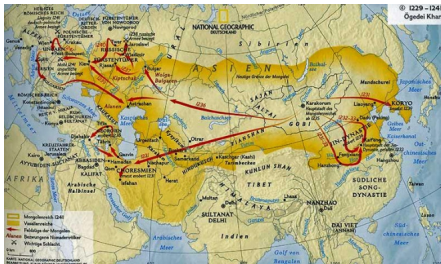

Povestiri din țara lui Andrei. Anul 1241 (partea I)

Scris de Valentin-Claudiu DOBRE
Joi, 18 Aprilie 2019 19:43 -

Preambul: despre ce țară a lui Andrei este vorba ? Desigur, este vorba despre cel care în intenția de a mări numărul contribuabililor săi a invitat coloniști din diverse ținuturi (germanici, valoni, lorenii, veletii, bisermeni, cumani, iasz, etc.). Adică regele maghiar Andrei (al II-lea). Era un moment în care cucerirea etapizată a Ardealului se finalizase (patru spre șase etape conform istoricului sas Ernst Wagner, fapt indicat de urme ale mutării prisăcilor din zonele temporare de graniță).

În estul îndepărtat, din secolul al VII-lea, datorită conflictelor permanente dintre diversele state aflate pe teritoriul actualei Chine (amintim statul nordic **Bei Song** 960-1127 cu împăratul reformator Shenzong, înlocuit de statul

Liao

907-1125 al Khitanilor turco-mongoli din Estul Manciuriei, la rândul său cucerit de Juchenii manciurieni din est din grupul Tungus care au constituit statul

Jin

1115-1234; alte state: Nan Song 1127-1279,

Dai Nanzhao

în S-V la nord de Dai Viet,

Tangut

în Xi Xia, etc.) apar adevărații lideri tribali în rândul populațiilor mongole și turce de la nord de Marele Zid, ocupați cu furnizarea de mercenari statelor combatante. Acești șefi tribali se unesc în 1206, proclamând un lider universal, Temurjin sau

Genghis Khan

1206-1227. Acesta pornește cucerirea etapizată a statului Jin, finalizată sub

Ögedei Khan

1229-1241.

La est se constituie hanatele **Chagataid** sub hanul **Chagatai** 1227-1242 și al **Hoardei de Aur** sub **Baatu** 1227-1256/57. Este cucerită de timpuriu Persia, care după o perioadă de instabilitate și lupte va cunoaște o succesiune de Il-khani, primul fiind

Hulagu

1256-1265 și după o oscilare între nestorianism și islam, manifestând chiar interes pentru alte culte (maniheism, budism), Il-khanii adoptă definitiv islamul în 1295. O perioadă, ei tolerează

enclavele cruciate din Țara Sfântă, ținta fiind Egiptul.

În 1234 e cucerită Georgia, cade și statul Kievean, iar statele europene sunt atacate în 1241-1242, mongolii atingând pare-se chiar Elba.

Ca răspuns la amenințarea mongolă, elita militară a soldaților-sclavi mameluci de origine turco-cumană răstoarnă sultanul Egiptului, impunând propriul sultan, remarcabilul reformator Baibar, care desființează enclavele cruciate între 1268-1291 și se contrapune ofensivelor Il-hanilor mongoli ai Persiei.

Cuprins: În 1241 se dezlănțuie o ofensivă fără precedent contra statelor europene.

În Transilvania de Nord, lider al ofensivei apare ca fiind Buri, un lider semuren (confederați turco-mongoli ai mongolilor) care pretindea și el a descinde pe linie paternă din Genghis Khan. El pare să fi fost nepot de frate al lui Baatu Khan. Hoarda semurenilor turco-mongoli ai lui Buri pătrunde în Transilvania, fie dinspre sud-est (pe cursul Trotușului), fie pe cursul Dornișoarei, călăuziți prin pasul Tihuța, apoi prin valea Ilvei. Cert este că ei pătrund pe o cale și ies pe alta. Sunt afectate zone întinse, fiind atacate în special cetățile și orașele. Sunt luați captivi un număr enorm de oameni, practic ținutul fiind depopulat dramatic (în ciuda colonizărilor anterioare). În teritoriul extracarpatic se face poate selecția captivilor, fiind păstrați și preluați cu precădere artizani, meșteșugari și mineri.

Călugărul dominican André de Longjumeau îl informează pe călugărul franciscan flamand Willem van Ruysbroeck care întreprinde o misiune la Sarai și Karakorum între 1253-1255 de prezența captivilor "teutoni" (de origine germanică) în regiunea Talas, în stăpânirea lui Buri. Van Ruysbroeck se interesează de soarta acestor captivi germanici din Talas la liderii mongoli Sartoch (creștin) și la Khanul Baatu. Deși pare-se nepot al lui Baatu Khan, insolent la adresa acestuia, dar nu în prezența lui, Buri este adus de oamenii săi în fața lui Baatu, își recunoaște insolența, pretextând că era băut, dar e condamnat la moarte și executat la cererea lui Baatu.

Cu permisiunea lui Baatu Khan, Marele Khan Möngke transportă acești captivi la o lună de mers spre est într-un oraș numit Bolat, unde exploatau aur și confecționau arme.

Par a fi fost afectate de invazie și **Sighet**, Baia Mare, Carei.

Actualmente, atrag atenția oiconime din Kyrgyzstan (denumirile de sate) Karool-Debe, Engilchek, Korumdy, Bulan-Segettu din Issyk Kul; Karool-Dobo, Gidrostroytel, poate Keng-Bulun și Kemin în Chüi; Kara-Seget în Osh; Karool și Valakish în Batken. Corespondențe probabile: Carei (Nagykaroly), Sighetul Marmației, Cehul și Sighetul Silvaniei, Cămin (Kálmánd/Kalmandi) și Corund (Satu Mare), Câmpulung la Tisa, poate Vlaha/Magyarfenez sau oraș Vlăhița/Szentegyháza.

Atrage atenția numele remarcabilului compozitor și dirijor Asankan Djumakmatov, personalitate de notorietate (corespondența cu Ciumești/Csomaköz/Shamagosh e neclară). Deși nu pare, ar putea fi dedus și deformat dintr-un nume originar germanic (conform antroponimului Schumacher), deși neclar.

O continuare pe acest subiect cât de curând.

Informații compilate de Valentin-Claudiu DOBRE, extrase parțial din lucrarea literară

“ȘAPTE MICRODETECTIVI PRIN MEANDRELE ISTORIEI. ZORII”, Colecția Zidul de Hârtie,

București 2017, ISBN 978-973-0-25915-5